I

Один мій приятель у мене остався,
Що ворогам моїм на зраду не дався.
Всамотній хатині нічною добою
Сидиу я, чоло підопершо рукою,—
Бо жна, куди думка понура летить,—
Лиш він, мій єдиний, так тихо лежить,
Так сумно тут коло мене, глядить
Так ясно, спокійно у оси мені,
Що сум мимоволі мов хмара щезає,
У грудях „ясно" „широкі" наповняє,—
Я мрію, немов у чаровному сні.
У серце пливуть — наливаю їм забуті
Чутьа молодії, недолю минуті,
З сьвітлії думи, горячі слова,—
Кров грає у жилах, кружить голова,
І слова сердечна з усіх сил рвеся,—
Та щось, на ту мову ніхто не озвеся,
Нікому вона не потрібна, — ба, ні,
Мне Кондиї на сьміх рад підняти їй.
Лиш він, мій приятель єдиний мене
Не слуха, нікому на сьміх не здійме,—
Він поглядом сьвіжим у порывах болю
Притишує плачливі. Нічною добою,
Коли мене вітер валом сьніговим,
Всамотній самійкий нерад в хаті довго я стою,
І дивлюсь на него, балакаю з ним.
Давніше я вірив (так сьвіт повідає),
Що в него ні серця, ні мови не має,
Що лукавости в нім би ніхто не добрав,
Що він — простий мізерний Крайцар, і аус!
Но швидко я думку покинув такую,
Здоровідом навчений так я міркую,
Що більше ще серця у Крайцарі тім,
Як он в богачи, ~~хвалені~~ ріберами якім;
І слова є в него, — хто слухати вміє,
Хто зна, ци не більше від него навчиться,
Як не від одного, що мудрим славиться,
З книг черпає мудрість і з книг тонко дуріє.
І лукавости більше в тім Крайцарі певно,
Як в моїх приятелях щирих, ретевних,
Що ~~хвіто~~ в щастю хвалились мною, а тепер
Забули ~~про~~ за мене, немов я помер,—
Що ось ще недавно з жаром обіцяли
На діло народне ві сили нести,
А нині спокійно сіпаками стали,
І лукаві правді у очи зачали
Крізь сльози народні — до грошей пристти!

II

Такі ми думки в голові я снував;
Приятель мій наче думки ті вгадав,
І тихим словом мене запитав:
„Про них" ти гадаєш? Про тих, що відпали!
Не думай о них! Вони не варта вигравати
Мізерна їх шкіра! А діло на них
Не стане! До бою не треба хрестних!
Ось радше послухай, що я ти розкажу,—
Який початок мій, який був мій вік!
Чень повістев своєї твій слухок розважу;
Хоть сумна ще повість, та все таки лік.

На сьвіт моя добута з глубокої ями
Давно вже, богато буде тому літ,—
Давніше нічого не міг я затямить,
Лиш тьаму, як перше побачив я сьвіт,
Огонь, у котрім розпалась моя,
Була моя перша колиска. Із грани
Я вилив горящим потоком туда,
Де перша моя сила наука, молода,
Де надала моя форма — Кайдани!
Я с клекотом бурним у форму попив,
Та форми не міг я ніяк розсадити,
Ось в клітки холодні сьвіжа я опинив,
Щоб ту з мого жару остити.

Тестамент

Ось і смерть вже за плечима,
Тре тестамент написати,
І як бог велів, тре навіть
Ворогів обдарувати.

~~А я так палів, порядних~~
~~І ставлю їх обдарую~~

Я лишаю тим „сіфторам
Ріжним, добра і порядку"
Ві мої тьамні хороби,
Все Каліцтво і горячку.

Нехай сьвідьат по братерськи
Моїми ві горячками,
Нехай мої хольки їдуть ~~їдуть~~ їх
Зі сухотов, з болячками.
Нехай мій кашель мутно їм тисне,
Нехай мій біль їм ломить кости,
Нехай в кострах шпік їм висхне,—
Досього їм лишаю доста!
Ось печать, а ось і підпис!
Нехай вас господь бог провадить,
Нехай дітре вас всіх на порох,
Вечну память з сьвіта зладить!

~~Вибори~~

Розмова царя с шваблом
(старая байка)

„Не стану я, як фараон
Дітей в ріку метати,
Анічак Ірод-поганин
Вісень дітьаток рубати.

Я рад забавитись з дітьми,
Як ченто Христос-спаситель;
Пустіть і до мене дітей! Нехай
Прийде ту „вавик-урвитель."